

Kvalitetsrapport 2020/2021

Pilekvistens förskola

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
1.1 Väsentliga händelser under läsåret	3
1.2 Covid-19 och dess effekter på verksamheten.....	3
1.3 Lokala utvecklingsområden 2020/2021	4
2 Övergripande förutsättningar	5
2.1 Barnantal och personalstatistik.....	5
3 Normer och värden	6
3.1 Förskolans arbete med normer och värden.....	6
4 Kunskaper, utveckling och lärande	9
4.1 Förskolan.....	9
5 Barns och elevers ansvar och inflytande	12
5.1 Förskolan.....	12
6 Skola och hem samt övergång och samverkan	14
6.1 Förskolan.....	14
7 Förskolan, skolan och omvärlden	16
8 Uppföljning av nämndens prioriterade mål	17
8.1 Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola	17
8.2 Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat.....	17
8.3 Digital transformation i förskolan och skolan.....	18
8.4 Samverkan förskola, skola och näringsliv.....	18
9 Prioriterade utvecklingsområden	19
9.1 Förskolans utvecklingsområden	19

1 Inledning

Skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete innebär att rektor systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och genomföra åtgärder som bidrar till att utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska främst fungera som ett verktyg för enhetens fortlöpande utvecklingsarbete. I andra hand ska det ge beslutsfattarna en väl underbyggd bild för att förvaltningsövergripande satsningar ska kunna göras.

Det viktigaste förbättringsarbetet är det som påverkar vad som sker i mötet med barn och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska därför utgå ifrån vad som gynnar barnens och elevernas utveckling och lärande. Det är viktigt att identifiera utvecklingsområden som sedan konkretiseras så att alla barn och elever oavsett kön, socioekonomisk bakgrund eller annat, får den utbildning de har rätt till utifrån såväl kvalitets- som likvärdighetsaspekter.

Bildningsförvaltningens systematiska kvalitetsarbete utgår från skollagen och läroplanernas krav och mål samt bildningsnämndens effektmål.

Bildningsnämndens effektmål för 2021:

- Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola
- Digital transformation i förskolan och skolan
- Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat i förskola och skola
- Samverkan förskola, skola och näringsliv

1.1 Väsentliga händelser under läsåret

Bildningsförvaltningen genomförde under hösten en organisationsförändring. Det har skapat en viss oro hos personalen att både rektor, biträdande rektor och specialpedagog slutar.

Vi har avvecklat Österlids förskola.

1.2 Covid-19 och dess effekter på verksamheten

Verksamheten har under läsåret fått göra anpassningar utifrån rådande restriktioner, riskbedömningar och riktlinjer har upprättats och uppdaterats kontinuerligt. Periodvis har det varit hög personalfrånvaro men vi har även haft färre barn i verksamheten vilket har gjort att vi har kunnat strukturerat om och inte behövt ta in vikarie. Det har inneburit att personal har fått ändra tider och jobba över. Vårdnadshavare lämnar trots att barnen är snuviga och det läggs mycket tid på att kontakta vårdnadshavare och förklara vilka regler som gäller. Pedagogerna upplevs trötta, det varit mycket omställningar, det har ibland varit svårt att hitta motivation i arbetet. Den mesta av undervisningen har bedrivits utomhus, både barn och pedagoger har lärt känna varandra bättre och att samarbetet mellan avdelningarna har utvecklats. Barnen har fått kompisar från andra avdelningar. Vi har inte kunnat lämna förskolan då vi inte kunnat boka buss och studiebesök har ställts in. Konsekvens har blivit att barnens omvärldsbevakning har minskat och våra barn som växer upp i ett socioekonomiskt svagt område har gått miste om nya erfarenheter. Det har varit svårt att informera och visa alla vårdnadshavare kring innehållet i verksamheten, alla vårdnadshavaren läser inte på unikum. Information ges via daglig kontakt vid hämtning och lämning. Vissa avdelningar har valt att ha dokumentationsfönster för att visa upp verksamheten för vårdnadshavarna. Vissa utvecklingssamtal har varit svåra att genomföra, talar man inte samma språk är det svårare att förstå varandra i ett telefonsamtal än i ett fysiskt möte. En del av våra nya familjer som vi har inskolat har hållit sig väldigt isolerade under sista året, öppna förskolor har haft stäng man har inte träffat släkt och vänner. Detta har gjort att barnen är ovana att träffa andra vuxna

och att samspela med andra barn och inskolningen har således tagit längre tid. En del vårdnadshavare har uttryckt oro för smitta och valt att inte lämna sin barn på förskolan under längre perioder. Konsekvensen kan bli att barnen kommer efter i sin språkliga och sociala utveckling.

Genom att alla måste vara helt symtomfria för att vara på förskolan så har det lett till att vi haft färre förkylningar bland både barn och personal under året. Vi har inte haft lika många sjuka barn som tidigare.

1.3 Lokala utvecklingsområden 2020/2021

Utifrån identifierade styrkor, svagheter och analyser har vi att fokuserat på följande mål läsåret 20/21.

- Pedagogisk dokumentation med fokus på reflektion och analys:

Synliggöra barns lärande och involvera barnen i deras lärprocesser.

- Trygghet och studiero:

Använda analys av resultaten från barnråd och trygghetsvandringar för vidare reflektion och arbete. Genom kollegialt lärande skapa en likvärdighet i arbete med normer och värden på förskolan. Fortsätta arbetet med nya speciella lekgrupper till hösten.

- Barns inflytande och delaktighet:

Fokus på barns inflytande och delaktighet genom Barnkonventionens artikel 12: "Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad."

- Digital transformation:

Utveckla vårt arbete med IKT genom att göra en inventering kring vad som behövs köpas in för att kunna arbeta med IKT och skapa en likvärdighet.

Utgångspunkt i vårt förändringsarbete med att utveckla ovanstående mål utgår ifrån boken *Utveckla barns inflytande: verktyg för förskolan*. Vi implementerar barnkonventionen med fokus på artikel 12, barns inflytande.

Vi följer upp arbetet genom pedagogiska planeringar, dokumentation av verksamheten, arbetslagens utvärderingar, verksamhetsbesök och granskning av kvalitetstrappan. Anpassningar och utveckling av den pedagogiska lärmiljön och grundläggande demokratiska värderingar blir indikatorn i arbetet.

2 Övergripande förutsättningar

2.1 Barnantal och personalstatistik

Barnantal och personalstatistik

Förskola	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Antal barn	82	77	79
Antal årsarbetare			
Andel årsarbetare med förskollärarexamen, %			
Personaltäthet, antal barn per årsarbetare		#DIVISION/0!	#DIVISION/0!

Analys

Pilekvistens förskola består av fem avdelningar med kapacitet att ta emot 85 barn. På förskolan arbetar 6 förskollärare, 5 barnskötare och två visstidsanställda. Förskolan har en låg andel förskollärare detta har till viss del påverkat kvalitén på utbildningen. Förskolan är mångkulturell och drygt 80% av barnen har ett annat modersmål än svenska, det pratas 13 olika språk på förskolan.

3 Normer och värden

Bildningsnämndens samtliga verksamheter ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barn och elever att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk, vardaglig handling, enligt varje skolforms läroplan. En viktig uppgift för samtliga skolformer är att i det dagliga arbetet med normer och värden, förmedla och förankra respekt för demokratiska värderingar och människovärdets okränkbarhet. Förskolan och skolan ska arbeta främjande för likabehandling och förebyggande för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Det främjande arbetet tar avstamp i varje förskole- och skolenhets aktiva arbete och planer mot kränkande behandling. Dessa områden är tätt sammankopplade och därför är det av vikt att alla delar i läroplansområdet normer och värden följs upp.

Bildningsnämndens effektmål för 2021 är **bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola.**

3.1 Förskolans arbete med normer och värden

Förskoleverksamheten ska på ett medvetet sätt utformas så att flickor och pojkar får möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar. Barn ska känna sig trygga och få vara som de vill vara. Värdegrundsuppdraget är centralt i förskolans arbete.

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla (Lpfö18)

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,
- förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,
- respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna, och
- ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället.

Kränkande behandling

	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Antalet anmälningar	0	0	0

Enkät normer och värden (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2020/2021
Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i förskolan	6,9	8,3
Personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt	6,6	-
Jag upplever att förskolepersonalen arbetar för att barnen ska utveckla respekt för varandra	-	8,3

Analys

Arbetet med normer och värden har mestadels planerats utifrån Kompisböckerna och värdegrundsprogram från UR som belyser olika värdegrundsfrågor där barnen får möjlighet att utveckla sitt samspel och turtagning, konflikthantering samt har möjlighet att reflektera kring olika känslor. Barnen har lärt sig om olikheter, känslor och hur man hanterar dem.

Pedagogerna tar tillvara på de spontana situationerna som uppkommer och vägleder barnen vid konflikter, i det sociala samspelet och i respekten mot varandra. Pedagogerna är med barnen och

stödjer i konfliktlösning. De är närvarande i barnens lek som medforskande och förebilder, de lyssnar in barnens behov, stöttar och visar, och vägleder barnen i att våga uttrycka vad man känner, tycker och vill göra samt respektera andras åsikter. Det är rätt att tycka annorlunda. Alla ska få erfarenhet och erfa hur man är och blir bemött av en god kamrat. Gruppens samvaro ska vara att alla känner sig delaktiga och ska kunna få känna gemenskap och ge och ta. De flesta av pedagogerna deltog i TMO utbildningen vilket har gett de ökade kunskaper och insikter i ett medvetet bemötande och förhållningssätt. Istället för att fokusera på det konkreta beteendet hos barnen möter de behoven som finns bakom beteendet.

Lekgrupp

Syftet med Speciella lekgrupper är att skapa situationer för de barn som behöver extra stöd och hjälp i leken och i det sociala samspelet med andra barn och vi ser tydliga effekter av det arbetet. Barnen får möjlighet att delta och leka tillsammans med andra utifrån sina egna förutsättningar, de utvecklar sina kommunikativa förmågor samt utöka sin lekrepertoar. Barnens sätt att leka har utvecklats mycket, vilket gynnar dem även i leksituationer utanför de styrda lekgrupp-tillfällena. Deras språkutveckling och kommunikation har också stärkts då de både har utvecklat sina verktyg och skapat nya. Pedagogerna får kompetensutveckling där de som är leklotsar arbetar aktivt med sitt eget förhållningssätt och hur man kommunicerar med barnen.

Styrkan med lekgrupperna är både på kort och lång sikt. Nybörjarlekaren och barngruppen utvecklas och får positiva erfarenheter med sig. Pedagogerna uttrycker att det är fantastiskt att få vara närvarande och följa barnen i deras lek, det skapar en mycket stark relation. På lång sikt blir pedagogerna mer medvetna om sig själva och hur de undervisar. De tar styrka från de olika rollerna i gruppen och för dem vidare i verksamheten. Pedagogerna blir mer tillåtande i lekgruppen och börjar reflektera över sin verksamhet utanför den. Det är en bra träning att reflektera med en kollega, titta på filmerna och fokusera på vad som händer istället för deras eget tyckande. Det gagnar professionen och verksamheten.

Svagheten sitter i organisationen. På förskolan är det mycket som ska hinnas under förmiddagen då man är som bäst bemannad och det är många olika viljor om prioriteringar. Då det är två pedagoger på få barn tycker vissa att det är orättvist mot de andra barnen och ibland tillåter inte verksamheten att en eller två kan lägga denna tid då man måste täcka upp för många avdelningar. Barn som inte blir lämnade i tid eller inte alls kan försvåra arbetet. Arbetet med lekgrupper har fått ställas in eller planeras om utifrån ett personalbortfall pga covid-19.

De effekter vi ser på nybörjarlekarna är att de allihopa nu är en del av barngruppen. De har vänner och de blir tillfrågade och efterfrågade som lekkamrater. Från början visade ingen av barnen något intresse för andra barn och de hade inga kompisar. Alla ser en stor förändring i förmågan till lek och samspel. Pedagogerna beskriver att ett av barnen nu vågar visa känslor, tar för sig i gemenskap med kompisar, vågar säga stop och hamnar i små konflikter vilket är positivt då barnet inte sagt något innan. Barnet gick mest runt på avdelningen innan men leker nu lättare roller med sina kompisar. Ett annat barn valde aldrig en aktivitet, barnet sprang bara runt på avdelningen och deltog aldrig i gemensamma aktiviteter. Efter lekgruppen har barnet en kompis med gemensamma intressen. Hen påbörjar en aktivitet direkt hen kommer till avdelningen och kan även spara uppgiften och fortsätta med den nästa dag. För det tredje barnet har det blivit stor skillnad i relationer, lek och samspel. Hen har nu deltagit i lekar som börjat i lekgruppen, spridit sig till avdelningen och ut på gården. Där kan hen delta på lika villkor då det är barnet och kompisarna som har skapat reglerna för denna lek. Hen kan till viss del vänta på sin tur och ofta förstå att man inte kan vinna varje gång. Viktigast av allt är att dessa barn nu ses av andra barn som lekkompisar.

Dragarbarnen som varit med har utvecklat sitt språk och sin kreativitet i det nära mötet med pedagogen. Det blir andra regler i lekgruppen och en större tillåtelse för olika typer av lekar och skapande. Många av barnen i grupperna ser nybörjarlekaren med andra ögon, de läser av barnet. De tolkar och förstår vad nybörjarlekaren behöver vilket ökar förståelsen i leken och gör leken mer hållbar. Vi kan se att dragarbarnen blivit mer hänsynsfulla och mer öppna för allas olikheter.

Pedagogerna upplever att de har blivit utmanade i sin egen pedagogroll. De har blivit mer medvetna om vad de gör och hur de uttrycker sig. De har fått testa att ta olika roller och diskuterat konsekvenserna av dem, detta har inneburit att de nu kan använda dem på ett mer medvetet plan. Någon uttryckte att hon måste prata mindre och ge barnen mer utrymme och någon annan att hon blivit medveten om att hon lämnat barnen i deras lek i för hög grad innan. Alla uttryckte att de sett handledningstillfällena som ett bra tillfälle att reflektera och dela sina erfarenheter på och att de varit mycket givande att dela kollegiala frågor, dilemma och tankar. Det viktigaste för att hela arbetet med lekgrupperna ska fungera är att alla pedagoger på förskolan har förståelse för vad syftet med lekgruppen är. Det finns utrymme för att bli ännu tydligare med vinsterna för nybörjarlekare och dragarbarn men framförallt att det är en fortbildning för pedagogerna.

Trygghetsvandring

Alla avdelningarna genomförde trygghetsvandringar, barnintervjuer och observationer med syfte att pedagogerna skulle se och förstå ute- och innemiljön ur barnets perspektiv. Otrygga miljöer har upptäckts och åtgärdas och på så sätt ökat tryggheten för barnen. Resultatet visar att överlag känner sig barnen trygga i förskolans miljöer både inne och ute. Det är bara några enstaka barn som har konkret uttryckt vilka platser de tycker är otrygga, medan pedagogerna har identifierat flera andra platser både inomhus och utomhus. Utifrån det har pedagogerna skrivit konkreta åtgärder på hur de ska göra för att de platserna ska bli trygga för alla barnen. Pedagogerna har fått en ökad medvetenhet kring arbetet med normer och värden samt hur viktigt det är att tillsammans med barnen genomföra trygghetsvandringar och barnintervjuer för att tillsammans upptäcka otrygga platser på förskolan. Under höstterminen 2021 kommer vi arbeta vidare med gemensamma barnråd med utgångspunkt i resultatet från vårterminens trygghetsvandringar, barnintervjuer och observationer.

4 Kunskaper, utveckling och lärande

Läroplanernas skrivningar om barns och elevers lärande tar avstamp i att stimulera barns nyfikenhet och lust att lära. Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande genom en rolig, trygg och lärorik verksamhet för alla barn som deltar i den. Skolan ska vidare ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Skollagen föreskriver att utbildningen ska vara likvärdig, men undervisningen ska också utformas så att den bidrar till att eleven tror på sin förmåga och bibehåller lusten till ett livslångt lärande.

Bildningsnämndens effektmål för 2021 är **högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat samt digital transformation i förskolan och skolan.**

4.1 Förskolan

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla (Lpfö18)

- sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet,
- självständighet och tillit till sin egen förmåga,
- nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära,
- förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler,
- förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar,
- fantasi och föreställningsförmåga,
- motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för hur viktigt det är att ta hand om sin hälsa och sitt välbefinnande,
- förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld,
- förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans,
- intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och hur de används för att förmedla budskap,
- sin kulturella identitet samt kunskap om och intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald samt intresse för det lokala kulturlivet,
- både det svenska språket och det egna nationella minoritetsspråket, om barnet tillhör en nationell minoritet,
- både det svenska språket och sitt modersmål, om barnet har ett annat modersmål än svenska,
- svenskt teckenspråk, om barnet har hörselnedsättning, är döv eller av andra skäl har behov av teckenspråk,
- förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar,
- förståelse för rum, tid och form, och grundläggande egenskaper hos mängder, mönster, antal, ordning, tal, mätning och förändring, samt att resonera matematiskt om detta,
- förmåga att urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begrepp,
- förståelse för samband i naturen och för naturens olika kretslopp samt för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra,
- förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling,
- förståelse för naturvetenskap, kunskaper om växter och djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen,
- förmåga att utforska, beskriva med olika uttrycksformer, ställa frågor om och samtala om

naturvetenskap och teknik,

- *förmåga att upptäcka och utforska teknik i vardagen, och*
- *förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap.*

Enkät utveckling och lärande (vårdnadshavare)

	2018/2019	2020/2021
Mitt barn stimuleras till utveckling och lärande i förskolan	6,8	-
Jag upplever att förskolan erbjuder mitt barn en stimulerande miljö	-	8,3
Personalen på förskolan väcker mitt barns lust att lära	6,7	-
Jag upplever att verksamheten på förskolan väcker mitt barns nyfikenhet.	-	8,6
När mitt barn lär sig något nytt i förskolan vill hon/han lära sig mer om det	5,9	-
Jag upplever att mitt barn lär sig mycket på förskolan	-	8,1

Analys

Språk och kommunikation

Nämndens mål:

För att höja måluppfyllelsen är kunskap i svenska hos barn och elever en framgångsfaktor. En ökad andel nyanlända medför ett ökat behov av medvetna pedagoger. Utveckla kunskaper om ett språkutvecklande arbetssätt. Förskolan ska ge förutsättningar för att alla barn utvecklar ett rikt och nyanserat kunskapspråk genom att befinna sig i språkrika miljöer. All personal arbetar medvetet med att stödja, stimulera engagera och utmana språkutvecklingen.

Förskolan mål:

- *Flerspråkighet, implementera Östras förskolor språkpolicyplan.*
- *Fortsätta arbeta med Bornholmsmodellen.*
- *Involvera barnen i dokumentation.*
- *Stärka språket med hjälp av bildstöd och TAKK.*

Arbetet med språk och kommunikation sker vid särskilt organiserade tillfällen som planeras utifrån böcker, sagor och sånger men även som spontan undervisning där pedagogerna fångar det som sker i utbildningen. Arbetet med flerspråkighet ses som viktigt och man strävar efter att utveckla ett bra arbetssätt och hitta strategier för att lyfta alla språk på förskolan. Hur det ska ske står beskrivet i vår språkpolicy men arbetet med den har avstannat och behöver lyftas och på nytt implementeras i utbildningen.

Äldre barns avdelningarna har börjat arbeta med Före Bornholmsmodellen, pedagogerna upplever en svårighet i att hitta struktur i planeringen och genomförandet av språksamlingarna. De upplever att de behöver mer kunskap för att arbeta med Före Bornholmsmodellen på ett tillfredställande sätt. Vi kommer att fortsätta implementera arbetet till hösten. Genom de undervisningstillfällen som har genomförts har barnen fått en ökad språklig medvetenhet och intresset för skriftspråket har ökat. Språkutvecklingen sker i vardagen, rutinsituationer och i leken. Det finns en stor medvetenhet kring språkutvecklande arbete, pedagogerna är tydliga och lyssnar in barnens behov. De tolkar och läser av de barn som inte har något verbalt språk, de speglar deras språk, benämner allt som finns

runt omkring barnen, använder Polyglutt, TAKK och bildstöd för att förtydliga språket och ge barnen en ökad förståelse. Effekten är att barnen har kunnat involveras i utbildningen, de har fått en ökad ordförståelse och kan kommunicera och förstå sin omgivning. Den pedagogiska dokumentationen är mestadels informativ och beskriver ett görande. Det saknas reflektion och analys av sitt egna arbetssätt, vilka är styrkor och svagheter utifrån deras arbete. Beskrivningar finns inte hur de ska göra för att det ska leda till vidareutveckling av utbildningen. Det finns en del vägg- och fönsterdokumentation som gör att barnen kan se sina egna läroprocesser men det behövs utvecklas ännu mer. För att barnen ska kunna se sina läroprocesser och sin egen utveckling och lärande måste de göras delaktiga i reflektionerna av de erbjudna språkaktiviteterna tillsammans med pedagogerna. Analys av arbetet med språk och kommunikation visar att det finns ett behov av att utveckla det tematiska arbetssättet för att få en röd tråd i utbildningen och i planering av undervisningen. I vårt fortsatta arbetet ligger ett stort fokus på implementeringen av Handlingsplanen för språk-, läs- och skrivutveckling som ska användas som underlag i planeringen av arbetet med språk och kommunikation. Vi ska återuppta arbetet med Östras förskolors språkpolicy vars syfte är till för att öka den språkliga medvetenheten hos alla som arbetar i förskolan vilket kommer att leda till vidareutveckling av vårt arbete med flerspråkighet och interkulturalitet.

Matematik

Förskolans mål:

- Fånga upp matematiken i utemiljön.
- Koppla arbetet med matematik till aktuell forskning.

Arbetet med matematik sker mestadels i den spontana undervisningen, den planerade undervisningen med klart mål och syfte sker vid enstaka tillfällen. Förskolan använder sig till viss del av IKT för att förstärka arbetet med matematik, det sker vid särskilt organiserade tillfällen. Pedagogerna har ett medvetet tänk kring matematik och kan fånga matematiken i vardagen och utveckla vissa leksituationer till spontan undervisning i matematiken. På förskolan finns ett varierat utbud av matematiskt material som erbjuds barnen för att inspirera, väcka lusten och nyfikenhet för matematik. Barnen har utvecklat sin matematiska förmåga genom att de kan/har börjat benämna räkneramsan, barnens matematiska språk och intresse har ökat genom att de benämner, färger, mönster, jämför, mängd, former, antal, längd och storlek både inomhus och utomhus. Som en del i utvecklingen av utomhus matematik har pedagogerna gjort lådor med matematiskt material som man lätt kan ta med sig ut och arbeta med matematiken utomhus. Materialet har mestadels plockats ut oplanerat vid enstaka tillfällen under utevistelsen. Pedagogerna upplever det är svårt att koppla det egna arbetet i matematik med aktuell forskning. Det beror till största delen på att undervisning i matematik är mestadels spontan och oplanerat. Vi behöver arbeta vidare med att medvetet planera undervisning i matematik med klart mål och syfte. Välja en bok med aktuell forskning som planeringen ska utgå ifrån för att lättare kunna koppla det egna arbetet till forskning och utveckla en vana att göra det. Utveckla arbetet med utomhusmatematik genom att hitta och se matematik när man är utomhus och använda sig av de resurser och naturmaterial som finns runt om i naturen. Tydliggöra matematiken i reflektionerna och analyserna av utbildningen i den pedagogiska dokumentationen.

5 Barns och elevers ansvar och inflytande

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla barn och elever. I förskolan läggs grunden för att barnen ska utveckla en förståelse för vad demokrati är. I skolan ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska stimuleras i att ta aktiv del i att vidareutveckla utbildningen och de ska få information i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas utefter ålder och mognad, men de ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som kan behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Rätten till delaktighet och inflytande handlar inte om att bestämma utan det handlar om att alla får vara en del av en gemenskap där respekt och inkludering utgör ledord i verksamheten.

Inflytandefrågor i förskolan och skolan handlar inte bara om att barn och elever ska ha inflytande över utbildningens innehåll och hur den utförs. Barnen/eleverna ska också få möjlighet att förbereda sig inför framtida inflytande i samhället. Förberedelserna inför framtida inflytande handlar om att bli van vid att delta i viktiga språkliga aktiviteter som till exempel att läsa kritiskt och att debattera.

5.1 Förskolan

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla (Lpfö18)

- intresse för och förmåga att uttrycka tankar och åsikter så att de kan påverka sin situation,
- förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan, och
- förståelse för demokratiska principer och förmåga att samarbeta och fatta beslut i enlighet med dem.

Enkät barns inflytande (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2020/2021
Mitt barn uppmuntras att ta ansvar i förskolan	6,7	-
Jag upplever att barnen får vara med och bestämma om hur det ska vara på förskolan	-	6,9
Mitt barns åsikter och intressen tas tillvara	6,3	-
Jag upplever att barnen får ge uttryck för sig själva på förskolan (t.ex. förmedla åsikter, tankar, intressen)	-	7,9

Analys

Utifrån vår analys från förra årets rapport har vi arbetat vidare med barnkonventions artikel 12 med fokus på barns inflytande och delaktighet.

Under höstterminen 2020 inledde vi vårt arbete utifrån boken *Utveckla barns inflytande- verktyg för förskolan* (Biteus och Engholm, 2019). Boken innehåller både aktuell forskning, erfarenheter, praktiska verktyg och diskussionsfrågor. All personal har läst boken och under läsåret har vi haft diskussioner tillsammans på APT och studiedagar.

Under arbetets gång har pedagogerna fått en medvetenhet om att deras arbete med att främja barns inflytande bör ha sin grund i *inspirerande material, anpassad lärmiljö och medvetet närvarande pedagoger*. Pedagogerna ser oftare över lärmiljön och vad som finns tillgängligt för barnen, detta har lett till att lärmiljön har blivit mer inbjudande och ökat barnens möjlighet till delaktighet och inflytande på flera avdelningar. Lärmiljön inomhus är föränderlig och utformas efter barnens behov och intressen. På varje avdelning finns det ytor för att leka många tillsammans och även vrår för att

kunna dra sig undan och leka själv eller med en kompis. Det finns ett stort utbud av lek- och lärmaterial som är tillgängligt för barnen, det byts ut när man märker att barnen inte använder det och inköp av nytt material görs utifrån barns behov och intresse. Pedagogerna ser till att det inte finns för mycket material i de olika lärmiljöerna på avdelningarna så att det inte blir stökigt och svårhanterligt för barnen samt att det inte blir för många val för barnen att göra. Utomhus är lärmiljön ganska statisk. Vissa saker kan man flytta runt och byta ut men andra står där de står. Pga pandemin är man ute en stor del av dagen och pedagogerna har skapat lådor med material som kan användas ute. De positiva effekterna är att alla aktiviteter som vanligtvis genomförs inne görs nu ute. Vi ser också att barnen skapar lekstationer och utnyttjar hela gården mycket bättre än innan. Även naturen som växlar efter årstiderna utnyttjas numera som en naturlig lärmiljö för NO-studier.

Pedagogerna upplever att de inte fått rutin och struktur för att arbeta med att vara medvetet närvarande pedagoger på det sättet som beskrivs i boken. De är dock medvetet närvarande med barnen genom att dela barnen i mindre grupper vilket ger dem en möjlighet att fånga upp det barnen säger och gör. Pedagogerna behöver fortfarande arbeta vidare med att få barnen delaktiga i sina lärprocesser. Vid enstaka tillfällen efter en aktivitet har pedagogerna samtalat med barnen kring det som de gjort. De har använt sig av dokumentation i form av bilder och väggdokumentation och anteckningar. Pedagogerna upplever att barnen har svårt för att återberätta vad de ser, vad de har gjort, eller lärt sig. Vi kommer fortsatt arbeta med att skapa rutiner och struktur för arbetet med medvetet närvarande och härvarande pedagoger. Få barnen delaktiga i sina lärprocesser genom att skapa kontinuitet och rutin när och hur det ska ske. Barnen är till viss del med i dokumentationen och reflektionen men inte i planeringen framåt.

6 Skola och hem samt övergång och samverkan

Samverkan med vårdnadshavarna är avgörande för att skapa bästa förutsättningar för elevernas lärande och utveckling. På samma sätt är samverkan och överlämningar mellan olika skolformer och stadier ovärderliga för att information om elever inte ska försvinna. Ett utbyte av kunskaper och erfarenheter kan innebära stora vinster för klasser och enskilda elever.

6.1 Förskolan

Förskola och hem (Lpfö18)

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samarbeta på ett nära och förtroendefullt sätt med hemmen.

Övergång och samverkan (Lpfö18)

Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda barnen och deras vårdnadshavare inför övergångar från förskolan till förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Enkät samverkan med hemmet (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2020/2021
På utvecklingssamtalet får jag tydlig information om mitt barns utveckling och lärande	6,9	8,6
Jag har goda relationer med förskolans personal	6,5	-
Jag får fortlöpande information om mitt barns tillvaro på förskolan (tex trivsel, utveckling och lärande)	6,4	8,1
Jag får information om det har hänt något i barngruppen/på förskolan	6,2	-
Jag upplever att förskolan tar hänsyn till den information jag förmedlar om mitt barn (t.ex. om barnets mående, familjesituation eller utveckling)	-	8,1

Pilekvisten har ett lågt deltagande på enkäten. Vi har 14 svarande av 85 inskrivna barn. Utifrån ett så lågt deltagande är det svårt att göra en analys utifrån resultatet. Vi kommer arbeta vidare med de kommentarer som har inkommit. En nackdel är att enkäten inte har funnits på fler språk, vilket bl.a har bidraget till ett lågt deltagande.

Klagomål och synpunkter

Det har inkommit få klagomål. Klagomålen har handlat om tider, vårdnadshavare har tyckt att de har rätt att lämna utöver arbete och studier. Det har kommit enstaka klagomål när vi har skickat hem barn med milda förkylningssymtom. En vårdnadshavare tycker vi var ute för mycket i vintras så hennes barn hade fått köldskador på kinden.

Klagomålen har hanteras direkt med vederbörande vårdnadshavaren genom samtal och vårdnadshavarna har varit nöjda efter samtalet.

Analys

Vid barnens introduktion är fokus att skapa en tillitsfull relation mellan förskolan och hemmet. För att få en likvärdig introduktion har vi gemensamma rutiner. Innan introduktionen skickas det hem en folder som beskriver hur introduktionen i förskolan går till. Förskolan erbjuder vårdnadshavare samtal efter avslutad introduktion. På Unikum skrivs det kontinuerligt information om vad som sker i verksamheten. Vi använt oss av fönsterdokumentation för att synliggöra verksamheten då vårdnadshavarna inte har kunnat komma in på förskolan pga covid. Genom utvecklingssamtal och dagliga samtal ges vårdnadshavarna inflytande och information kring förskolans utbildning.

Läsåret 2020 skickades det inte ut någon föräldrarenkät och vi kan därför inte jämföra med tidigare år. De rutiner som är framarbetade kring övergångar behöver implementeras. Det som har fungerat bra är den särskilda överlämningen kring barn som behöver särskilt stöd i sin utveckling. Pedagog, specialpedagog och mottagande skolas EHT har närvarat vid överlämningen.

7 Förskolan, skolan och omvärlden

En förutsättning för att barn, elever och studerande ska kunna göra väl underbyggda framtidsval, är att verksamheten i för-, grund- och gymnasieskolan på olika sätt bidrar till att de utvecklar förståelse för sig själva och sin omvärld.

Förskola och skola ska samverka med omgivande samhälle ur såväl ett lokalt, nationellt och globalt perspektiv för att vidga barn och elevers syn på sitt framtida medborgarskap och arbetsliv. Redan från tidig ålder kan verksamheterna bidra till att elever uppfyller sina drömmar genom att ge förutsättningar för att göra medvetna val och insikten att alla kan påverka sin framtid i ett tidigt skede. I Trelleborg finns ett gemensamt ansvar för bred vägledning från förskola till gymnasieskola.

*Bildningsnämndens effektmål för 2021 är **Samverkan förskola, skola och näringsliv.***

Analys

Vi arbetar med att ge barnen nya upplevelser och erfarenheter genom att ta tillvara det som erbjuds i vår närmiljö. Under läsåret har det inte funnits förutsättningar att utforska omvärlden mer än i förskolans närområde. Arbetet sker till mestadels i spontana situationer då pedagogerna berättar, läser litteratur om olika yrken. I förskolans lärmiljö finns lekmaterial som är kopplat till olika yrkeskategorier och arbetsplatser.

8 Uppföljning av nämndens prioriterade mål

8.1 Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola

Verksamheten i förskolan och skolan ska utformas så att alla barn och elever har en skoldag som präglas av hälsofrämjande, trygghet och studiero. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska ha ett gemensamt förhållningssätt som grundar sig i en medvetenhet om hur hälsa, trygghet och studiero påverkar lärandet. En viktig förutsättning för studiero är en trygg miljö i skolan.

Verksamheten i förskolan och skolan ska utformas så att alla barn och elever har en skoldag som präglas av hälsofrämjande, trygghet och studiero. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska ha ett gemensamt förhållningssätt som grundar sig i en medvetenhet om hur hälsa, trygghet och studiero påverkar lärandet. En viktig förutsättning för studiero är en trygg miljö i skolan.

Vi arbetar kontinuerligt med att dela barnen i grupper av färre barn, lekarbete och trauma medveten omsorg. Vi arbetar med tidiga insatser tillsammans med specialpedagog. Verksamheten arbetar aktivt för en god visuell miljö överallt utifrån alla barns behov. Det finns bilder till barnens material så de vet var de kan hitta saker och var de ska ställas tillbaka, val av material och inredning utgör en helhet. Vårt arbete med barns inflytande med fokus på anpassad lärmiljö, inspirerande material och medvetet närvarande pedagoger har bidragit till att lärmiljön på förskolan har blivit ännu mer inkluderande och har ökat barnens trygghet och studiero på förskolan. Aktiviteter planeras så att alla barnen kan vara med i det gemensamma lärandet. Barnen erbjuds ett varierat utbud av material och aktiviteter vilket ger förutsättningar till delaktighet och inflytande. Stödstrukturer och strategier arbetas fram utifrån barnens behov, verksamheten gör anpassningar på organisations-, grupp- och individnivå.

8.2 Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat

Enligt skollagen "ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen." (SFS 2010:800 Skollag, kap 1, § 1). I Trelleborgs kommun arbetar vi med inkluderande lärmiljöer som en metod för att öka måluppfyllelsen och förbättra studieresultatet. Tillgängliga lärmiljöer handlar inte bara om den fysiska miljön utan om ett förhållningssätt till barn och elever och deras lärande.

Verksamheten har ett nära samarbete tillsammans med specialpedagog. Varje termin på verksamhetskonferensen lyfts materialet "anpassningar på grupp och organisationsnivå". Materialet har hjälpt arbetslagen att reflektera över vilka insatser de erbjuder och varför, samt vilken effekt det får på barnens utveckling och lärande.

Specialpedagog följer upp och handleder arbetslagen utifrån anpassningar på grupp och organisationsnivå. Under handledningen identifierar man de barn som behöver ytterligare stöd. För de barnen skriver man extra anpassningar. Anpassningar följs upp och utvärderas. Effekterna blir att vi genom tidiga insatser skapar en inkluderande lärmiljö som gynnar alla barns utveckling och lärande. I arbetet med nämnda dokument lär sig pedagogerna att se på sin verksamhet med ett större helhetsperspektiv. Detta medför att pedagogerna i högre grad utgår från vad verksamheten erbjuder barnen och mindre utifrån ett individperspektiv. Exempelvis bygger pedagogerna upp sin språkundervisning på gruppnivå på ett tydligt och överskådligt sätt. Det gör att de säkrar upp flera barns individuella behov av stöd på gruppnivå. Ett annat exempel är deras arbete med AKK (alternativ och kompletterande kommunikation). Genom att tydliggöra sin verksamhet på olika sätt i vardagen genom exempelvis dagsschema, väljartavlor och sekvensbilder minskar de fokus på individens stöd och lägger fokus på gruppen. Genom samtal med specialpedagog och andra professioner exempelvis habilitering får pedagogerna större kunskap om barnens specifika svårighet men även svårigheter generellt. Detta medför att de justerar sin verksamhet och sitt förhållningssätt

till alla barn. Det tydligaste exemplet är arbetet med lågaffektivt bemötande som de senaste åren blivit ett begrepp och ett förhållningssätt som de flesta pedagoger kan, förstår och arbetar med.

8.3 Digital transformation i förskolan och skolan

Digital kompetens är en av EU:s åtta nyckelkompetenser för det livslånga lärandet. Den definieras som grundläggande färdigheter i informations- och kommunikationsteknik samt förmågan att kunna använda internet på ett säkert och kritiskt sätt. Läroplanerna för förskola och skola slår fast vikten av att ge alla elever en grundläggande digital kompetens, vilket också är en viktig del i likvärdighetsarbetet. På det sättet kan man minska, eller förebygga en digital ojämlikhetsklyfta, vilket också ses som en förutsättning för att fostra och utveckla framtida aktiva medborgare.

Vårt mål från förra läsåret var att utveckla vårt arbete med IKT och göra en inventering kring vad som behövs köpas in för att utveckla arbetet med IKT och skapa en likvärdighet. Vi har under året haft möjlighet att se över vårt material och kunnat köpa in material för att skapa en likvärdighet på förskolan. Digitala verktyg är ett dagligt inslag i verksamheten. Det finns en god och tillgänglig lärmiljö som erbjuder olika digitala verktyg som pedagogerna utforskar tillsammans med barnen. Barnen är nyfikna och lär sig snabbt att hantera olika digitala verktyg, de har blivit medvetna om att man kan söka kunskap och information via internet och att genom att koppla upp sig via projektor och ipad så visar och berättar de för sina kompisar vad dom lärt sig. Varje dag använder vi oss av Polyglutt på projektorn där vi lyssnar böcker. Det positiva är att alla barn lätt kan se och hänga med i boken, det negativa är att uppläsaren inte alltid fångar alla barn. Polyglutt används även enskilt där varje barn kan lyssna och titta på en bok på sitt modersmål.

Pedagogernas kompetens i att arbeta med digitala verktyg är inte likvärdig på förskolan. Vi behöver erbjuda kompetensutveckling för de pedagoger som känner sig osäkra. Det kommer att ske via en ATEA utbildning ht 21 och via kollegialt lärande.

8.4 Samverkan förskola, skola och näringsliv

Dagens barn och elever är framtidens medarbetare, innovatörer och entreprenörer. Barn i förskola ska därför ges möjlighet att undersöka flera olika yrken. Elever ska ges möjlighet att reflektera över olika yrkens betydelser i samhället, samla och analysera information om olika yrken och uppmuntras att bryta invanda mönster som till exempel kan ha med kön och stereotypa normer att göra samt få självkännedom om sina egna intressen, vilja, förmågor och styrkor kopplat till ett framtida yrkesval.

Samverkan med det lokala näringslivet, men också högskola och andra aktörer, bidrar till att eleverna erövrar nya kunskaper som kan ligga till grund för att de ska kunna göra sina framtida studie- och yrkesval utan att begränsas av bakgrund eller stereotypa mönster. En bred studie- och yrkesvägledning som tillgodoser elevernas behov och motiverar eleverna bidrar till att fler fullföljer sin utbildning med goda resultat. Att klara grundskolan och fullfölja sin gymnasieutbildning är en oerhört stark skyddsfaktor för den enskilda individen och motverkar bland annat framtida ohälsa och utanförskap. För särskolans elever har vi ett viktigt uppdrag att visa hur ett arbetsliv är möjligt.

Pga Corona har vi inte kunnat göra några studiebesök och vi har inte haft möjlighet att boka skolbuss och därför ej kunnat ta oss utanför förskolans område, annat än det som erbjuds i vår närmiljö. I förskolan lärmiljö finns tillgång till olika lekmaterial som speglar olika yrken. Samtal om yrken sker i den spontana undervisningen och i den lärande leken.

9 Prioriterade utvecklingsområden

9.1 Förskolans utvecklingsområden

Med grund i analyserna ovan kommer förskolans arbete under det kommande läsåret 2021/2022 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Med grund i analyserna ovan kommer förskolans arbete under det kommande läsåret 2021/2022 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Digital transformation- öka kompetens genom kollegialt lärande.

Språkutvecklande arbetssätt- Arbeta med handlingsplan för språk, skriv och läsutveckling. Komplettera arbetet med vår språkpolicyplan.

Utveckla det tematiska arbetssättet för att få en röd tråd i utbildningen och i planering av undervisningen.

Utgångspunkt i vårt förändringsarbete med att utveckla ovanstående mål utgår ifrån boken *En digitalare förskola- Katrin Jäverbring*. Vi kommer utgå ifrån Handlingsplanen för läs, språk och skrivutveckling.

Vi följer upp arbetet genom pedagogiska planeringar, dokumentation av verksamheten, arbetslagens utvärderingar och verksamhetsbesök. Anpassningar och utveckling av den pedagogiska lärmiljön och grundläggande demokratiska värderingar blir indikatorn i arbetet.